

ערכה של ירושלים

בחלקי המאמר שלפנינו מבאר הרב קוק את ייחודיותה של ירושלים. הרב קוק מבאר שירושלים היא העיר שמחברת בתוכה את שיא הקדושה ('גאון הקודש'), יחד עם עוצמה לאומית – חומרית ('גבורת החיל'). מתוך הבנת ייחודיותה של ירושלים מתבאר במאמר גם תפקידנו המיוחד לחבר יחדיו קדושה ועוז ולעסוק בבנייתה החומרית והרוחנית של ירושלים.

הראי"ה קוק – מאמרי הראיה

"שתי מתנות טובות נשתלמו לנו במלואן מירושלים, עיר מקדש מלך: גאון הקודש וגבורת החיל. מעת אשר חרבה עירנו ושמם בית מקדשנו ונוטל כבוד מבית חיינו נחשכו לנו שני המאורות הללו.

גאון הקודש חדל תת את כחו - אור הנבואה האלהית הועם, רוח הקודש פסק וחשכים הלכנו נודדים בגויים. גבורת החיל חדלה גם היא לעומת זה - נתדלדל כחנו והננו כצללים נהלכים בארצות נכר.

שתי המתנות האלהיות הללו, הקדושה והגבורה, שאין קץ לזיוון ותפארתן בהיותן משולבות שתיהן יחדו, נתקו זו מזו וכל אחת בפני עצמה נתדלדלה דלדול אחר דלדול, עד אשר מחשכת הגלות המנוולת נדבקו בנו טומאת כפירת אלהים תחת גאון הקודש ורשלנות ומורך לבב תחת גבורת החיל ושני הנגעים המאררים הללו הולכים ומלפפים אותנו ואוכלים אותנו בארץ אויבינו.

וכאשר שבו פליטי חרב מארצות אויב אל נוח רבצם. ואור התחיה נגה עליהם באור כהה אשר לא יכול לגרש את הצללים. באו כרוכים יחד עם ערפלי טהר של תחית רוח והתעודדות לאומית טומאת הכפירה והטמטום מעבר מזה והרשלנות ומורך הלב מעבר מזה ויפיצו בקרבנו מחלות שונות, אלה שני אבות הטומאה שהובאו לארץ ד' מטומאת ארץ הגויים. ויעותו את נתיבות חיינו. לאושרנו מעט הוא שיתפשט המדזה על שתי המחלות ביחד באיזו סיעה מסיעותינו...

כקול שופר גדול וכנס הרים יפעל הד הקול ועוז מחזה התנועה יחד הקוראים פה אחד בכל תפוצות ישראל אשר הודחו שם: בנו את ירושלים, שכלולה ופארוה, הציבו בה לכם יד ושם, יחידים וצבורים. צעירים וישישים. "סבו ציון והקיפוה, ספרו מגדליה. שיתו לבכם לחילה, פסגו ארמנותיה. למען תספרו לדור אחרון כי זה אלהים אלהינו עולם ועד הוא ינהגנו על מות".

והקול הקורא לבנין ירושלים, והמון רגשות הקודש היוצאים וזורמים לעומתו בקרבנו ממעמקי תהום הנשמה, כשאנו אומרים: הגיעה עת עיר האלהים להבנות, יהיה גם כן מלאך מצרף ומטהר, כאש מצרף וכבורית מכבסים. הקדושה והעוז אשר ימלא לבנו יחד מכל הכרוך בשם עיר ד' שמה יהיה לנו כתריס בפני הפורעניות של שתי המחלות שסלוק אור גאון הקודש ואור גבורת החיל גרם להן לפגע בנו".